

Хармония с основната природа на нещата

Човешките същества, живеейки в човешки свят могат да мислят само по човешки начин. Това, разбира се е нещо, което се приема за гарантирано. Но много неща са вземани за гарантирани и стават част от самия свят, и все пак могат да не бъдат ефикасни когато дойдат до кулминационната си точка. В практиката на духовния живот, в нашето начинание наречено йога, ние обикновено правим грешка като внедряваме човешко мислене в система която е далеч от простата прозаична човешка мисъл. Дори и в науката включваща по-основни изследвания, човешкият начин на мислене не може да бъде приложен. Трудно е да се разбере какъв е човешкият начин на мислене, въпреки че разбираме значението на този граматически израз. Какво означава да се мисли по човешки и нещата да се представят от човешка гледна точка? Това е определена характеристика от живота ни, която не съответства с това което се нарича научен начин на мислене; а йога е наука – не просто човешка традиция.

Ние имаме, отделно от традициите, обичаи и рутина на живот, определена характеристика наречена човешко отношение. Даже там където има определени сили, които да се разглеждат като първична дори по отношение на човешките настроения, ние прилагаме настроения за да определим и използваме тези сили в живота си. За обикновената мисъл е невъзможно да съблече от себе си мнението, че тук има стол, а не парче дърво. Ние настоячиво настояваме, че когато погледнем тази вещь е стол, а не просто сбор от дърво. Давам тази аналогия за да открием какво означаваме под човешки начин на мислене – традиционният, прозаичен начин на мислене, който е различен от научния начин на мислене. Да погледнем един обект, да го оценим по изцяло личен начин може да бъде разглеждано като човешки начин на мислене, това е когато го оценяваме с наблюдение от собствена гледна точка, а когато е с връзките които изглежда да има, е повече научен начин на гледане на нещата.

Онова което ни кара да чувстваме голямото затруднение да мислим научно е, че има нещата в света, които наречем стойности, и тези стойности не могат да бъдат анализирани като използваме научен метод. Например, има такова нещо, наречено красота, но то не може да бъде научно анализирано. Не съществува математическо равенство което да опише, или да покаже значението зад определена стойност-понятие, наречено красота. Колкото и да напругаме въображението си да проучим тази тайна, тя винаги ще си остане тайна. Така както не можем да докоснем границите на хоризонта колкото и да ги доближаваме, ние не ще бъдем способни да изследваме основата на това възприятие, наречено красота. Какво е науката? Нищо друго, освен математика и логика съчетани с експерименти и индуктивен анализ. Никаква математика не може да обясни какво е красотата, и никакво логическо заключение или индукция не могат да изяснят онова което се възприема. Наблюдението, разбира се, ще помогне да дойдем по-близо до нещата; но то въобще разкрива истината.

Причината е, че има определени черти, които изцяло убягват от обичайния начин на наблюдение. Тази трудност се появява поради определени характеристики взаимодействащи си с нашите възприятия и опитности, които не принадлежат към областта на чистото усещане и практическата мисъл. Трудно е да се разграничи между тези фактори и характеристиките на нещата, каквито в действителност са те. Човек не изпълва безпристрастен начин на мислене, защото човек е личност. Всяко човешко същество е личност, така че естествено може да има само личен начин на мислене, а безпристрастното мислене е далеч, далеч от обсега му. Какво означаваме като казваме, че определени възприятия могат да бъдат безлични? Смисълът е, че главната природа на нещата се взема под внимание в безлични наблюдения, отколкото формата или настоящия контекст, който може въобще да не е никакъв контекст.

Присъждането което е уместно само при даден повод и изцяло игнорира другите връзки е повече лична оценка, отколкото безлична. Ако един доктор преглежда някой, той не вижда брат му. Той не вижда бащата, приятеля; не вижда врага му. Докторът вижда само един случай при прегледа. Очите на доктора никога не виждат тези връзки принадлежащи на пациента, защото прегледа е предназначен да бъде свързан с фактите които представят в случая физическата личност, а не стойности които да бъдат някак си свързани с отношенията му.

При аналитичния процес и процедури в практиката на йога трябва да си спомним, че не се занимаваме с човешки сфери, човешки същества, неща или обекти както са представени от сетивата. Повечето от нас имат малък успех в практиката на йога, защото ние прилагаме човешки стойности към неща които не са човешки. Неща свързани с практиката на йога не могат да бъдат разглеждани като човешки. Всъщност, няма такова нещо като 'човешко' в цялата природа. Това е само концепция от определен тип в ума, това което се нарича човешко. Определена характеристика на специфичен умствен тип идва под името „човешки начин на мислене”, „човешки начин на действие” и т.н.

Какво ни кара да мислим, че сме хора? Това е само начинът по който оценяваме себе си. Нашите личности са съставени от определени физически субстанции – земя, вода, огън, въздух и пространство – които изграждат костите, мускулите, нервите, костния мозък и т.н. в различни плътности на структури, оживени от определени сили. Тези сили не са човешки. Тялото също не е човешко, казано реално, защото е изградено от пет елемента. Земния елемент в тялото не може да се разглежда като човешки; водния

елемент не е човешки; огнения елемент не е човешки; въздушния елемент не е човешки; етерния елемент не е човешки; *prana* не е човешка. Кое е човешко у нас? В най-крайния анализ нищо не може да се нарече човешко. Така както красотата не може да бъде разбрана по научен начин, определена черта наречена ‘човекоподобие’ също не може да бъде разбрана. Тази неразгадаема черта взаимодействия с всеки вид наблюдение и мислене и това е загадката която създава проблеми.

Бяхме споменали отново и отново, че онова което не може да бъде разбрано става източник на страх, а когато е разбрано, тогава изглежда, че е способно да се овладее. Ние се занимаваме със света в практиката си на йога, а светът не е човешко същество. Дори така наречените човешки същества не са такива каквито изглеждат. Те са части от света, проекции на естествени сили, и вземат участие в неща, които са представени зад причините им. Просто защото казваме на една твърда буца ‘лед’, тя не престава да бъде това което е; тя не е друго освен вода, която е приела определена форма. Човешкото същество, с човешките отношения е определена структура еволюирала от причини които по същество не са човешки. Човешкото същество не е произлязло от човешки характеристики, а от такива които в тяхното разбиране и прилагане са по-основни, а не от лични отношения и нужди.

Когато вървим все по-нагоре и по-нагоре, дори и в начина на си на мислене ставаме все по-нечовешки. Аз определено избягвам думата ‘сврѣхчовешки’, защото за начинаещия това изглежда много плашещо. Ние трябва да станем не-човешки в начина си на мислене, тъй като ставаме все повече и повече духовни. Нито пък трябва да се разглеждаме като мъж или жена, нито да гледаме на другите с такива очи, защото няма мъж или жена в света. Има само определени структури, определени конфигурации които се състоят от сили, а не от неща. Тези сили не са мъжки или женски. Те дори не са човешки, както споменах, те са, да ги наречем интелигентно, безлични. Но поради нашия начин на виждане като стереотип от детството си, не сме способни да мислим по друг начин. Така както не можем да видим дървото в стола, а виждаме само стол от дърво, така също виждаме само човек с определена структура от сили и имаме определено отношение към тази структура, която не можем да разберем, ако не навлезем дълбоко в нея. Такива са затрудненията ни.

Ние притежаваме определени черти по рождение, които пречат всякакъв вид прогрес по правилния път, и тези вродени черти са притискащите подтици на личната природа. За никой не е възможно да забрави, че е индеец, или американец, или германец, бял или черен; южняк или северняк, от изток или запад. Тези характеристики са дълбоко скрити в най-малките частици от природата ни. Няма никакво значение като казваме, че сме американци или индийци, и т.н., защото те са само определени терминологии, определени начини за описание на личности, определени епитети използвани за практическо удобство в ежедневието и не са обезателно част от природата ни. Няма такова нещо, като американски глад и индийски глад – те са еднакви. Дори мисленето е еднакво. Те съществуват само за да дадат примери за най-нисшата категория на обективност, която служи като основа на личностите. Но когато вървим все по-нагоре, тази безпристрастност става като цяло по-трудно да се възприеме.

Нужно е много мощно и аналитично мислене за да се отиде към причините на имена и форми, които виждаме в този свят като съставляващи истинското значение в живота ни. Имената и формите не са наистина идентични със същността, но ние

смесваме тези две. Комплексът име-форма се идентифицира със същината, и обратното, така вършим грешки на всяка крачка на възприемането и връзките, не знаейки дали възприемана връзка има отношение към същността, или е просто име-форма комплекс.

С аналогията спомената по-рано, когато погледна стола, какво виждам? Дали отношението ми е на връзката с дървото от което е направен, или името и формата, които наричаме стол? Столът е само име-форма комплекс. Той не е съдържание, защото субстанцията е дърво. Реално няма такова нещо като стол. Когато докоснем стола, ние докосваме само дърво. Ние не дососваме стол, защото ако махнем дървото от него, стола няма да го има. Въпреки че дървото е това от което е съставен стола, ние асоциираме името със структурата на дървото и си представяме, че е нещо почти независимо, въпреки че няма независимост на стола от дървото. Въпреки че това може да изглежда много лесно за разбиране, то е станало предубеждение в нашето мислене, и това е което предизвиква реакции в ума ни.

Каква е разликата между масата и стола? Разликата е много ясна, и всеки знае каква е тя. Обективно, истината зад тези имена и форми е, че дървото представлява това, което е масата и стола. Но личният характер е този който е маса и стол, и те са двете неща, които са изцяло различни едно от друго. Така неща които са себеидентични могат също да приемат различие заради определени цели когато се занимаваме с тях. Това, че са различни е само предположение, а не значима истина. Същата погрешна логика се прилага от нас по отношение за всичко на този свят. В противен случай въобще нямаше да има каквито и да е становища. Не можем да имаме становище към нещо, ако започнем да гледаме съдържанието на нещата, и йога е изкуството на изследването на съдържанието на нещата.

Нашите становища стават все повече и по-обективни и все по-малко очевидни когато отиваме все по-нагоре, нашия закостенял стереотип пада като люспи от тялото, а начина ни на възприемане се преориентира. Да се дефинира този нов начин на мислене е трудно, и може само да се каже, че това е научен начин на мислине. Един учен не може да мисли като човешко същество, въпреки че е човешко същество, защото сваля своите човешки характеристики с цел обективното наблюдение. В противен случай природата на нещата не може да бъде видяна.

Ние никога не можем да разберем разликата между здравия или обективен начин на мислене и от друга страна, мисленето свързано с комплекса на имената-форми и особено отношението което притежаваме към нещата. Накрая йога няма нищо общо с тези връзки на субект-обект. В действителност трябва само да се премахне обвързването създадено от този вид връзки. Затова първо е необходимо да се изостави стария начин на мислене и да се започне с нова, изцяло пречистена форма на мислене, която да бъде в съзвучие с природата на нещата.

Съставните части на нашата персоналност не са човешки, както споменах; и все пак ние наричаме себе си хора. Нищо което е в нас не може да бъде наречено човешко. Всичко идва от определени други фактори, определени други форми на съществуване които не могат да се нарекат човешки. Анализирани химически, физически и научно, ние нямаме нищо общо с човешкото. От началото до края всичко е неперсонално. Природата няма персоналност. Слънцето, луната и звездите са безлични; въздуха който дишаме е безличен; водата която пием е безлична; храната която ядем е безлична;

тялото ни е съставено от безлични характеристики, така че цялото съществуване е неперсонално. И все пак, ние клоним към персоналността.

Това е определено предубеждение, и това е първото нещо което трябва да захвърлим. Поради това привързване към индивидуалността и личните си мнения прикрепени към тази индивидуалност, ние се страхуваме от различни неща. Страховете се пораждаат от връзките ни с хора като нас, и тези страхове не биха съществували ако разглеждаме себе си като определени сили въздействащи върху други сили причинени от определени условия, всички които са неперсонални. Това е един стряскащ начин на мислене за вида разум който притежаваме по рождение, но е по-добре да е стряскащ в началото на духовната ни практика, отколкото да бъде стряскащ по-късно, накрая, когато сме на ръба да скочим в изцяло ново измерение.

Учителят по йога трябва да бъде разглеждан наистина като много тайнствена личност. Както преди споменах с откъс от Ката Упанишад, учителят по йога и даже ученикът, трябва да притежават елемент на неперсоналност, за да погълнат тези отличителни черти на целта на живота, която е най-висшето нещо, което човек може да си представи. Ние никога не се придвижваме от един вид личност към друг вид личност, или от един вид персоналност към друг вид персоналност. Ние се движим от един стадий на безлично към друг стадий на безличното. Дори и в най-нисшето състояние ние сме в състояние на безличност, въпреки че може да е най-началния, защото, както се опитам да посоча, няма нищо на този свят, което може да бъде наречено лично. Нито атомите са лични, нито молекулите са лични, нито електроните са лични, нито клетките на тялото са лични, нито кръвта е лична, нито дишането с дробовете е лично. Нищо не е лично, всичко е безлично.

Тогава как е дошло това лично отношение? Откъде е дошло? То е приумица на ума. Ние отъждествяваме принципите с личностите. Това е грешка която всеки върши, а после има нещастия от всякакъв род. Има една стара поговорка, „Може да мразиш греха, но не и грешника” – но ние бъркаме едното с другото. Когато не харесваме грешката, започваме вместо това да мразим онзи който я извършва, въпреки че грешката е различна от този който я е извършил. Провинението е особено състояние, и когато това състояние се премахне, онзи който се е провинил вече не е нарушител. Ние не можем да го отъждествяваме с това състояние.

Ние налагаме отгоре едно нещо върху друго, когато не харесвам определено ваше отношение, аз изглежда, че не харесвам самия вас. Онова което не харесвам е не вас, а вашето отношение. Ако отношението ви се промени, всичко е прекрасно. Но аз не мога да различа между тези два аспекта в личността ви. Съдържанието и качеството се бъркат, а съдържанието е различно с качеството. Качеството е едно определено състояние на същността, и това качеството може да се промени когато се развие същността. Така, отношението ни трябва да бъде постоянното разбиране на същността зад тези качества, които са причини за връзки, отколкото придържането към самите качества. Неспособността да се мисли по този начин причинява привързване, нежелание, любов, омраза, войни, предрасъдци, скрита злоба, безсъние и мъки от всякакъв род.

Йога може да отреже от корен всички тези проблеми просто заради единствената основа на която тя стои, именно безличното отношение – не отношение което е създадено от нас, а отношението което има да бъдем себе си. Същността на всичко,

няма значение каква може да е тя – вашата същност, неговата, дори най-незначителния възприеман обект – същността на всичко е безлична. Така както е истина, че се издигаме от едно цяло към цялостност, към все по широко включване, така също е истина, че се издигаме от по-малка степен на обективност към по-висши степени на безпристрастие.

Идеята, че нещо е в отношение с нас, отколкото то да е само за себе си ни е дадена от самото начало. Когато погледнем нещо, винаги го гледаме от ъгъл, като че ли има значение за нас, какво означава за нас, и от тази основа на въображаема значимост развиваме отношение и действаме в това направление. Но ако тази погрешна идея бъде изоставена с малко по-усилено мислене и малко напъгане от наша страна, тогава много от трудностите ни могат да бъдат избегнати.

Но личност, потопена в ежедневиия свят, която винаги върви по утъпканата пътека и никога не се напъга да мисли независимо ще открие, че това е много трудно. За да се прегрупира мисълта е необходимо голямо количество от време. Може да заеме години за да се развие този вид мислене, но позиции веднъж утвърдени на безпристрастна основа към всичко в този свят няма да има нито мъка, нито печал, нито страх от нещо, защото светът ще се погрижи за нас, когато го разберем такъв, какъвто е. Когато обаче го разбираме зле и третираме по начин по който не трябва да се третира, тогава, разбира се, причината за нашия страх ще бъде очевидна. Затова трябва да мислим, да чувстваме и действам по начин, който не е противоречив с основната природа на нещата, и после когато успеем с този начин на мислене, също ще успеем да живеем един истински живот. Успехът в живота не е друго, а успех в нашето развиване на едно постоянно отношение съизмеримо с основната природа на нещата.